

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Terveysturvajelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Aluekehittämismisviranomaisten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttine tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttine tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttine tehtävälästä

-

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttine tehtävälästä

-

Alueelliset romaniäsiain neuvottelukuntia ja romaniäasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttine tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttine tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttine tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen

järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtävälalajen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtävälalajista

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perustelujä sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykäläistä

Lausunnoille lähetettyyn kokonaisuuteen sisältyy esitys valtios lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisoimiseksi. Esityksellä perustettaisiin uusi Valtion lupa- ja valvontavirasto, jolle koottaisiin pääosa nykyisten aluehallintovirastojen, Valviran ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävistä. Esitys on tullut tarpeelliseksi meneillään olevien maakunta- ja sote-uudistusten myötä, sillä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen uudistaminen edellyttää myös muutoksia ohjauksen ja valvonnan rakenteisiin ja toimintatapoihin. Näin ollen lakiesitys on perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Muutos on sosiaali- ja terveyspalvelujen kannalta varsin merkittävä, sillä esitykseen sisältyy nykyään keskeisenä lupa- ja valvontaviranomaisena toimivien Valviran ja aluehallintovirastojen lakkauttaminen, ja niillä olleiden tehtävien siirtäminen uuteen virastoon. Uudelle virastolle annettavia tehtäviä voi pitää yhteiskunnallisesti erittäin merkittävänä. Samalla uudistus selkeyttää sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan ja lupamenettelyjen viranomaisrakennetta ja tehtäviä.

Hallituksen esityksellä luotaisiin uusi monialainen valtion hallintoviranomainen, jonka tehtävänä on turvata perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista alueilla toimien sekä valvoa yleistä etua hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä. Valmisteilla olevan sote-uudistuksen voi ennakoida kasvattavan entisestään valtion ohjauksellisen ja valvonnallisen roolin ja tehtävien tarvetta, erityisesti kun osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista siirtyy uudistuksessa valmistellun valinnanvapauslainsäädännön piiriin. Järjestelmästä voi ennakoida syntyvän vaikeasti hallittavissa oleva monimutkainen kokonaisuus, jonka hallinto edellyttää vahvaa valtion ohjausta ja tukea erityisesti uudistuksen alkuvaiheissa. Muutoin on vaarana, että perustettaviin 18 maakuntaan tulee hyvin erilainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, jolloin alueellinen ja väestöryhmien välinen yhdenvertaisuus vaarantuu. Lakiesityksen 1 § muotoilut painottavat maakuntien alueilla toimimista, mikä saattaa jättää epäselväksi viraston valtakunnallisen ohjauksen ja valvonnan tarpeen ja roolin. Sosnet esittää, että näiltä osin pykälän muotoiluja harkittaisiin uudelleen erottamalla selkeästi toisistaan viraston tehtävät ja maantieteellinen toiminta-alue.

Uusi valvontaviranomainen on tarkoitettu valtioneuvoston alaiseksi, niiden ministeriöiden yhteiseksi virastoksi, joiden toimialaan kuuluvia tehtäviä se hoitaa. Sosnet pitää tärkeänä kiinteää yhteyttä hallinnonalan ministeriöihin sisältöosaamisen vuoksi. Kaiken kaikkiaan viraston sijoittaminen valtioneuvoston alaisuuteen vaikuttaa toimivalta ratkaisulta. Kuitenkin toimiminen kahdeksan eri ministeriön ohjauksessa edellyttää mukana olevilta ministeriöiltä tiivistä yhteistyötä ja yhteistä näkemystä toiminnan kehittämisestä ja toteuttamisesta. Valtionvarainministeriön on tarkoitus vastata toiminnallisesta ohjauksesta (13 §). Lakiesityksen pohjalta jää epäselväksi, miten kahdeksan ministeriön yhteistyö tulee onnistumaan.

Lain 1 §:ssä todetaan, että viraston toiminta on ennakoivaa ja riskiperusteista. Valvonnan painopiste on viime aikoina siirtynyt yhä enenevässä määrin jälkikäteen tehtävästä valvonnasta ennakoivaan valvontaan ja myös omavalvontaan. Tätä voidaan pitää merkittävänä muutoksena. Ennakoivan valvonnan kehittäminen on erittäin tärkeää, mutta samalla on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siihen, että ennakoiva valvonta edellyttää rinnalleen aina myös jälkikäteen tapahtuvaa valvontaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta olennainen merkitys on mm. ammattihenkilöiden valvonnalla, jotka koskevat asiat tulevat tavanomaisesti vireille ilmoituksina tai kanteluina. Sosiaali- ja terveydenhuollossa reaktiivinen valvonta on välttämätön edellytys potilas- ja asiakasturvallisuuden toteutumiselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta on erityisen vaativa nyt, kun koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä uudistuu. Se merkitsee sekä ennakkollisen että reaktiivisen valvonnan tarpeen kasvua lähivuosien aikana. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan resurssit turvataan.

On syytä kiinnittää huomiota siihen, että erityisesti ennakkollinen valvonta ja sen kehittäminen edellyttää vahvaa tietopohjaa. Sosiaalihuollon tutkimusta ja tiedontuotantoa tehdään nykyisellään tarpeisiin nähden aivan liian vaatimattomilla resursseilla. Sosiaalihuollon osalta puuttuu väestötasoista tietoa monista olennaisista kysymyksistä, eikä tietoa ole saatavilla monistakaan sosiaalihuollon palveluihin ja asiakkaisiin liittyvistä peruskysymyksistä. Näihin kysymyksiin on syytä kiinnittää huomiota myös valvontaa kehitettäessä. Lisäksi lakiesityksen jatkovalmistelussa tulee pitää huolta siitä, että maakuntien ja valvontaviranomaisten tehtävät tiedonkeruun osalta ovat riittävän

selkeät, jotta vältetään mahdollinen tehtävien päällekkäisyys ja varmistetaan resurssien mahdollisimman järkevä hyödyntäminen.

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Lakiesityksen 2 luvussa säädettäisiin viraston organisoitumisesta. Tavoitteena on muodostaa yksi yhtenäinen virasto, joka jakaantuu sille kuuluvien tehtävien hoitamista varten toimialoihin ja toimintayksiköihin. Uudistuksessa kannatettavaa on se, että nykyään aluehallintovirastoissa ja Valvirassa oleva osaaminen ja resurssit voidaan yhdistää. Parhaimmillaan tämä mahdollistaa työn ja asiantuntijuuden kehittymisen sote-uudistuksen edellyttämällä tavalla.

Lakiesityksessä tavoitteena on muodostaa virasto, jolla ei tule varsinaista päätoimipaikkaa, vaan sen sijaan alueelliset toimipaikat kuhunkin maakuntaan. Tämä on varsin kannatettava periaate, joka mahdollistaa suuren viraston toiminnan eri puolilla maata läheisessä yhteydessä maakuntiin. Samalla se mahdollistaa maakunnille myös tarpeellisen alueellisen tuen uuden palvelujärjestelmän rakentamiseen. Alueellinen tasa-arvoisuus parantaa palvelun saatavuutta asioimisessa esimerkiksi lupa- ja rekisteröintiasioissa. Asiakkaan kannalta ns. yhden luukun palvelukäytäntö on kannatettava.

Samalla on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siihen, että ohjauksen ja valvonnan asiantuntijuuden taso pysyy korkeana. Valmistelussa on tarpeen erotella selkeästi ne tehtäväkokonaisuudet, jotka voidaan hoitaa riippumatta toimipaikasta ja ne tehtävät, jotka ovat luonteeltaan paikkasidonnaisia. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden lupa- ja valvontatehtävät eivät ole pääsääntöisesti paikkakuntaan sidonnaisia, vaan ne olisi erityisasiantuntemuksen varmistamiseksi syytä hoitaa keskitetysti joko yhdellä tai muutamalla paikkakunnalla. Sen sijaan toimintayksiköiden ja organisaatioiden valvonta edellyttää käytännössä tarkastuskäyntejä, jolloin tehtäviä on tarpeen hoitaa maakunnissa sijaitsevilla toimintayksiköissä. Tällä hetkellä sosiaalihuollon valvonnasta vastaa Valvirassa oma erillinen yksikkönsä, joka on toiminut hyvin. Yksikön tulevan tehtäväalueen ja toiminnan riittävä resursoiminen ja turvaaminen tulevassa sotessa on sosiaalihuollon kannalta erittäin merkityksellistä. Sosnet esittää, että uuden viraston organisoinnissa varmistetaan, että jatkossakin lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä hoidetaan korkealla asiantuntemuksella. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevat toiminnat mahdollistavat parhaimmillaan merkittävän osaamiskeskittymän, kun niiden tulevaisuuden mahdollisuuksista edelleen huolehditaan.

Lakiesitykseen on sisällytetty ehdotus henkilöstöresurssien joustavasta käytöstä eri toimialojen välillä. Käytännössä virastossa tullaan hoitamaan vaativia erityisasiantuntijan tehtäviä, jotka edellyttävät korkeatasoista toimialan sisältöosaamista. Tältä pohjalta voi olla vaikea ajatella, että henkilöstöresursseja voitaisiin hyödyntää kovin joustavasti eri toimialojen välillä.

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykäläistä

Lakiesitykseen kirjattu Valtion lupa- ja valvontaviraston johtamisrakenne vaikuttaa monimutkaiselta ja osin myös ongelmalliselta. Virastosta tulee valtioneuvoston alainen, kahdeksan ministeriön yhteinen virasto, jonka toiminta edellyttää mukana olevilta ministeriöiltä tiivistä yhteistyötä ja yhteistä näkemystä toiminnan kehittamisestä ja toteuttamisesta. Valtionvarainministeriön on tarkoitus vastata toiminnallisesta ohjauksesta (13 §). Lakiesityksen pohjalta jää varsin epäselväksi, miten kahdeksan ministeriön yhteistyö tulee onnistumaan. Johtamisrakenteen osalta haastavaksi voi muodostua, miten virastossa onnistutaan yhteensovittamaan pääjohtajan vastuu koko viraston tuloksellisuuden ja tulostavoitteiden saavuttamisessa (6 §) sekä toisaalta toimialan johtajan vastuu toimialan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteista (6 §) sekä toimialalle kuuluvien asioiden ratkaisusta (8 §). Näin ollen viraston toimialojen johtajalle muodostuu merkittävä tehtäväalue. Tämä onkin perusteltua, koska toimialojen itsenäisen aseman turvaaminen virastossa ja yhteys toimialan ministeriöön on tärkeää.

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Usean ministeriön ohjaukseen tulevan Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjausrakenne pitää sisällään vastaavanlaisia haasteita kuin sen johtamisjärjestelmäkin. Sosnetin näkemyksen mukaan esitetty ohjausrakenne vaikuttaa monimutkaiselta ja saattaa tuottaa ristiriitaitilanteita viraston yhteisen ohjauksen ja toiminnallisen ohjauksen välillä. Lakiesityksessä resurssiohjaus jää erilleen toiminnallisesta ohjauksesta, mikä voi tuottaa ristiriitaa viraston toimialalle asetettujen tulostavoitteiden ja niiden hoitamiseksi osoitettujen henkilöstöresurssien välille. Nämä lainkohdat vaativat vielä huolellista jatkovalmistelua. Sote-uudistuksen toteutuminen edellyttää, että sote-alan ohjaus- ja valvontatehtäville osoitetaan riittävät resurssit.

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Ei

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Lähteinen Sanna
Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto